Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 221. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ЛИСТОПАДА, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 20, 1984. No. 221. VOL. XC.

Помер І. Одежинський, довголітній головний радний УНС

Св. п. І. Одежинський

Філядельфія. — В суботу, 17-го листопада ц.р., помер тут в дорозі до лікарні несподівано, в наслідок атаки серця, на 60-му році життя Іван Одежинський, довголітній головний радний УНСоюзу та один із найкращих його організаторів.

Головним радним УНСоюзу був обраний Іван Одежинський у 1958 році на Конвенції в Клівленді. Він був організатором і засновником трьох Відділів УНСоюзу у Філядельфії: 153-го Відділу ім. Луки Мишуги, 216-го Пластового Відділу та 32-го Відділу ім. Олега Ольжича.

І. Одежинський був головою Українсько-Американського Республіканського Клюбу у Філядельфії, членом Головної управи Організації Державного Відродження України, членом управи УСО „Тризуб", членом управи Окружного Комітету Відділів УНСоюзу у Філядельфії та довголітнім предсідником 153-го Відділу УНСоюзу.

Покійний осиротив дружину Лідію, доньок Лярису, Уляну і Мирославу з чоловіками та доню Андрейку, внуків Христину, Петруся і Міру, брата Богдана з родиною, як теж дальшу родину в Україні та в Польщі.

Парастас був відправлений в понеділок, 19-го листопада, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Насевича. З того ж похоронного заведення Насевича почався похорон у вівторок, 20-го листопада, о годині 8-ій рано, заупокійною Службою Божою відправленою в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії, після чого тіло Покійного відпровадила родина та жалібна громада на український католицький цвинтар у Факс Чейсі, Па.

В ЧИКАҐО ВШАНУЮТЬ А. МЕЛЬНИКА

Чикаґо. — Заходами другого Відділу ОДВУ і 12-го Відділу Украніського Золотого Хреста, Владика Іннокентій, єпископ Чикаґської епархії св. Миколая відслужить тут в неділю, 25-го листопада ц.р., Соборну Панахиду в пошану полк. Андрія Мельника в катедрі св. Миколая у 20-ту річницю його смерти.

Річмонд вшанує 90-річчя УНС і 15-річчя 34-го Відділу

Річмонд, Вірджінія. — Тут в суботу, 24-го листопада ц.р., завдяки заходам енергійного секретаря-основоположника 34-го Відділу ім. св. Івана Хрестителя, інж. Льва Блонаровича, відбудеться бенкет із забавою та відповідною програмою для вшанування 90-річчя УНСоюзу і 15-річчя заснування згаданого Відділу.

Бенкет і забава відбудуться в мотелі Бест Вестерн (Вірджінія Н) при дорогах Ровд 301-1-95, виїзд ч. 17. Початок назначено на год. 6:30 увечері.

До участи в ювілейних святкуваннях Управа 34-го Відділу запрошує громадянство Річмонду й околиці. Зголошення приймається телефонічно на числа: (804) 359-2087 або (804) 232-3381.

Фундація дослідження Лемківщини відбула Загальні збори

Пассейк, Н. Дж. (ВМ). — У суботу, 27-го жовтня ц.р., в залі Української Централі, Фундація Дослідження Лемківщини відбула свої 3-ті Загальні збори. Зборами проводила президія: інж. Богдан Чайківський, голова, і Василь Майкович, секретар.

Після прийняття порядку нарад і відчитання протоколу з останніх Зборів, приступлено до звітів уступаючої Ради Директорів: голови, секретаря, касира, фінансового секретаря, адміністратора лемківських видань, Відділу дослідів наукових видань і Контрольної комісії.

Після звітів відбулася дискусія, в якій забирали голос всі повноправні члени. Найголовнішими точками дискусій були ділянки: фінанси і видання про Лемківщину.

Фінанси за останні два роки зросли втроє.

Віділ дослідів очолює проф. д-р Іван Гвозда і під його редакторством за звітовий час (два роки) Фундація видала Аннали (два числа III і IУ). Фундація також видає квартальник „Лемківщина".

У видавничій ділянці всі дискутанти зводили свої думки до одного: чим більше треба друкувати і видавати матеріялів про Лемківщину, бо прийде час, що треба буде доказувати, що Лемківщина була, є і буде українською землею.

На внесок Контрольної комісії уділено абсолюторію уступаючій Раді Директорів, а відтак на пропозицію Номінаційної комісії, до якої входили Микола Грицков'ян, Марійка Дупляк і Юліян Котляр, вибрано одноголосно Раду Директорів і Контрольну комісію: Мирон Мицьо — голова, Марійка Дупляк (ООЛ) — перший містоголова, Степан Баб'як (ОЛК) — другий містоголова, Петро Гарайда — секретар, Ярослав Копчак — скарбник, Василь Скомський — фінансовий секретар, Юліян Котляр — адміністратор, Микола Грицков'ян і Іван Лико — референти зовнішніх зв'язків, проф. д-р І. Гвозда — голова Відділу наукових дослідів, Іван Блиха — голова Контрольної комісії, Іван Полянський і В. Майкович — члени.

Загальні збори закінчено відспіванням „Не пора, не пора".

ІМПРЕЗА 92-ГО ВІДДІЛУ СУА

Соммервилл, Н. Дж. — В неділю, 2-го грудня ц.р., о год. 1:30 по полудні тут в Голідей Інн, 92-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує ориґінальну імпрезу-панель на тему „Світличка і наші діти", пов'язаний з обідом, який буде свого роду зустріччю членства і громадянства. Вступ 15 долярів від особи. Зголошуватись треба до 20-го листопада на адресу: UNWLA of America Branch 92, P.O. Box 457, Manville, N.J. 08835, або телефонувати вечором: (201) 722-5899; (201) 356-9434.

Визначні науковці виступлять на конференції в пошану Митрополита Андрея

Торонто. — Відмічуючи 40-ву річницю смерти Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, Катедра Українських Студій при Торонтонському університеті організує триденну наукову конференцію, в днях 22-24-го листопада, про його життя і працю.

Слуга Божий віддав багато труду та енергії в праці за поєднання Христової Церкви. Він став світильником єдности зі Сходом, стараючися покращати зв'язки із Православною Церквою. Історики Церкви вважають його одним із батьків католицького екуменічного руху. Вшановуючи великі заслуги митрополита Андрея на цьому терені, конференція зосередить свою увагу на його релігійну діяльність в п'ятницю по полудні.

В додатку особливе відзначення екуменічної діяльности митрополита Андрея відбудеться під час бенкету в суботу увечір. В часі бенкету промовлятиме Єпископ Генрі Гилл із Англіканської Церкви. Темою його доповіді буде: „Важливість Митрополита Шептицького в розвитку сучасного екуменізму".

В конференції візьме участь ряд інших доповідачів, включно з жидівськими.

Організатори запрошують українську громаду до участи в конференції. За дальшими інформаціями слід телефонувати на число (416) 978-3332 від понеділка до п'ятниці в годинах від 9-ої вранці до 1-ої по полудні.

ВІДЗНАЧАТЬ о. О. БИКОВЦЯ

Воррен, Миш. — Парафіяльна Рада й Сестрицтво святоандріївської катедри УАПЦ (Соборноправної) в Дітройті, запрошують українців Дітройту й околиць на відзначення 60-річчя віку і 35-річчя священства настоятеля о. протопресвітера Олександра Биковця, яке відбудеться тут в. неділю, 25-го листопада ц.р., з такою програмою: Божественна Літургія о год. 10-ій ранку, ювілейний бенкет о год. 1-ій по полудні в залі Українського Культурного Центру у Воррені. Зголошення і привітання слід надсилати на адресу: Mrs. Vera Bulat, 4532 Hayman Drive, Warren, Mich. 48091.

Музикою Д. Бортнянського відкриють цикл відзначувань 1000-річчя хрищення Руси-України

В. і Г. Колесники в редакції „Свободи".

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Л. К.). — Недавно до Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Видавництва „Свободи" зайшли гості з Канади: Володимир Колесник — директор Українського Оперного Хору Канади, колись головний директор, мистецький керівник та головний диригент Київського державного академічного театру, його дружина Ганна Колесник, співачка солістка — меццо-сопрано, та Юрій Каліщук — діючий президент Фундації 1000-річчя Хрищення Руси-України, який розповів про великий проєкт цієї Фундації. Він сказав, що для відзначення цієї вікопомної річниці і на пропозицію В. Колесника запляновано видати всі твори велетня української церковної музики Дмитра Бортнянського. Він теж поінформував, що видання „цих скарбів музичної творчости геніяльного сина українського народу" не лиш збагатять відзначування цього 1000-річчя, але поміж молодими українцями та в міжнародному світі спопуляризують українську клясичну музику та її композитора.

Опісля Ю. Каліщук сказав, що Фундація, яка займається цим проєктом, була заінкорпорована в канадському уряді 3-го листопада 1983 року, як харитативна організація. Проєкт її розрахований на півмільйона долярів. Суму цю думають вони зібрати від українських Церков в Канаді, Америці, Австралії та Европі із урядових „ґрентів". Проєкт цієї Фундації — всеукраїнський і є під патронатом СКВУ і Церков усіх віровизнань.

„Праця членів Фундації проходитиме в двох основних напрямах, — продовжував інформувати президент Фундації, — в творчому і організаційному. Якщо взяти творчий аспект проєкту до уваги, то праця над ним, щоб переслухати 120 співаків з Канади і ЗСА, вибравши з них після відповідної селекції 41 хористів — уже почалася. Хор буде мішаний, і до нього добиратимуть співаків, згідно з вимогами партитури, як теж, очевидно, братимуть до уваги вокальні вимоги. Дирекція Фундації навіть уже розпочала висилати контракти. Запляновано записати в альбом цим професійним хором, яким диригуватиме В. Колесник, 35 духовних хорових (а капелла) концертів Бортнянського. Альбом включатиме книжечку, де п'ятьма мовами будуть подані інформації про Тисячоліття Хрищення Руси-України, українську духовну музику, про Бортнянського і його концерти. Хор співатиме ориґінальною церковнослов'янською мовою. Концерти Бортнянського високо оцінив композитор міжнародної слави Гектор Берліоз, який одним із перших представив їх на Заході".

Існують три джерела, три редакції, музичних творів Д. Бортнянського, — розказував у дальшому Ю. Каліщук. Перша — це редакція Петра Чайковського в Москві (1881-1882) у Видавництві Юрґенса; друге — це львівське видання з 1926 року, воно базується на Чайковського виданні, але воно

(Закінчення на стор. 4)

С. Алілуєва виступила в Москві на пресконференції

Москва. — У п'ятницю, 16-го листопада ц.р., тут відбулася пресова конференція для совєтських та західніх кореспондентів, акредитованих у Москві, на якій виступила дочка Сталіна Свєтлана Алілуєва, яка на початку листопада повернулася в Совєтський Союз після 17-ох років перебування у вільному світі.

Пресова конференція була поспішно склиkана міністерством закордонних справ після того, як декілька закордонних репортерів намагалися зробити з Алілуєвою інтерв'ю, а також після того, як американське посольство в Москві звернулося з офіційним запитом до міністерства закордонних справ з приводу 13-річної дочки Свєтлани Ольги Пітерс, яка народилася в Америці, і яку американський Уряд вважає громадянкою ЗСА.

На пресову конференцію була допущена лише обмежена кількість закордонних і совєтських журналістів.

Як повідомляють західні кореспонденти, присутні на пресконференції, Свєтлана Алілуєва виглядала і трималася спокійно. Вона втратила рівновагу лише два рази: коли захищала своє право виховувати молодшу дочку в Совєтському Союзі і коли попросила західніх кореспондентів залишити її в спокою. Говорила вона увесь час по-російськи, але поправляла перекладача, який перекладав її слова на англійську мову.

Спочатку Алілуєва прочитала наперед підготовану заяву для преси, в якій були стандартні для совєтської пропаґанди теми — безробіття і нужда на Заході, підступи Сі-Ай-Ей, нещасливе життя совєтських втікачів, маніпуляція людськими долями і т.д. Відповідаючи на питання кореспондентів, С. Алілуєва намагалася применшити політичне значення своєї втечі на Захід і повернення до Совєтського Союзу і зробити наголос на особистих обставинах. Вона твердила, що її „заманула на Захід сліпа ідеалізація так званого 'вільного світу'. Опинившись в так званому 'вільному світі', я не була вільною ні одного дня. Я попала там в руки ділків, адвокатів, політичних діячів і видавців, які перетворили ім'я мого батька, моє власне ім'я і моє життя в сенсаційний товар".

„В ті дні, — продовжувала С. Алілуєва у своїй заяві для преси, — я стала улюбленицею Сі-Ай-Ей і всіх тих, хто не встидався вказувати мені, що, коли і як я повинна писати. Всі ці роки мене не покидало ґлибоке почуття вини".

Відповідаючи на запитання кореспондента, як вона відноситься до тих критичних висловлювань по відношенню до Совєтського Союзу, з якими вона виступала на Заході, і чи не були її заяви на Заході „сфабриковані", Алілуєва відповіла, що „ніхто нічого не фабрикував" і що вона завжди говорить те, що думає. Потім вона додала: „Я не хочу говорити про політичні питання, про різні політичні системи і так далі. Це другорядне питання. Головне те, що я знову зі своєю сім'єю. Для мужчин політика важніша, для жінок головне — це сім'я".

„У відповідь на питання одного з кореспондентів, чи продовжує вона залишатися віруючою, Алілуєва відповіла позитивно: „Я навіть сказала б, що без глибокої віри я не пізнала б того почуття величезної вини, яке весь час не залишало мене і яке нарешті привело мене додому".

У СВІТІ

МЕДИЧНИЙ ЖУРНАЛ помістив статтю д-ра Гарві Д. Саймона, який твердить, що після проведених ним дослідів, не знайдено доказів теорії, що регулярні фізичні вправи допомагають забезпечитися від перестудження, грипи й інших інфекційних хворіб. Проте, існують вистачаючі докази того, що постійні вправи зменшують риск захворювання серця, допомагають контролювати вагу тіла, збільшують енергію людини та зменшують пригноблення.

ТИСЯЧІ ЧІЛІЙЦІВ були піддані перевірці поліції, яка зігнала сотні чоловіків, починаючи від 16-го року життя, на стадіоні в Сантіяго і кожного потім перевіряла індивідуально. Військо, служба безпеки і поліція, підозріваючи підготовку до більшої демонстрації і антиурядових виступів і маючи на руках доноси про довіз зброї до столиці, оточили велику частину міста, де переважно живе бідніша верства населення, і перевели обшуки від помешкання до помешкання, шукаючи не тільки за зброєю, але також за приїжджими революціонерами, які плянують переворот з метою заміни теперішнього військового уряду іншим. Тому, що антиурядовими акціями керують в більшості комуністи й інші ліві угрупування, уряд президента Авґуста Піночета підозріває, що за цими розрухами стоять Москва і Куба. Зігнаних на стадіон чоловіків звільнили по якомусь часі.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена є готова до започаткування нових розмов з Совєтським Союзом про справи роззброєння, головно про зрівняння нуклеарної міжконтинентальної зброї, бо в противному випадку З'єднані Стейти Америки будуть продовжувати програму експериментів у стратосфері, метою якої є не допустити до знищення ЗСА ракетами будь-якого типу. Тоді коли є сякі-такі вигляди на розмови у справі редукції нуклеарної зброї, то переговори у справі культурної виміни, відновлення полетів совєтських пасажирських літаків тощо, все ще знаходиться в застою, бо совєти дуже бояться за втечу своїх людей у країнах вільного світу.

ПРЕДСТАВНИКИ ЛИВАНСЬКОГО уряду на переговорах з Ізраїлем заскочили усіх своєю новою пропозицією. Вони домагаються не тільки негайного виведення ізраїльських військових частин з південного Ливану, але заплачення воєнних репарацій в сумі від восьми до 10 більйонів долярів. Ізраїльське радіо в Єрусалимі повідомило, що пропозиція ливанців хіба була винесена для того, щоб зірвати переговори, бо ізраїльський уряд прем'єра Шімона Переза, який переживає економічну кризу і тому він хоче відтягнути своє військо з Ливану, ніколи не погодиться на плачення будь-яких відшкодувань.

ШІСТЬ РОКІВ ПІСЛЯ так званої ісламської революції в Ірані, аятолла Хомейні і його прибічники все це твердою рукою тримають владу над іранським народом, вистрілюючи провідних опозиціонерів, які не вспіли втекти за кордон. Всіх інших противників режим висилає до так званих „перевиховчих" таборів праці і трактує їх, як невільників. Західні дипломати в Теґрані кажуть, що не зважаючи на жорстокість уряду і органів служби безпеки, всі інші справи наладнуються чимраз більш фахово. До влади прийшли нові молодші люди, які набути освіту за кордоном і це відчувається на кожному кроці і в політичному, і в економічному житті країни.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ В ЧЕТВЕР, 15-го листопада ц.р., Генеральна асамблея Об'єднаних Націй знову прийняла, після затяжних і гострих дебат резолюцію з вимогою виведення совєтських окупаційних військ з Афганістану. За резолюцією голосувало 119 держав, проти 20, правдоподібно Совєтський Союз, його сателіти і поплентачі. 14 країн не голосували або були відсутні під час голосування. Це вже п'ята спроба ОН мирним способом позбутись совєтської армії з Афганістану, кожного разу іґнорована урядом СССР.

ДЕЛЕҐАЦІЇ ПІВНІЧНОЇ і Південної Кореї зустрінулись вперше на демілітаризаційній зоні, яка розділяє Корею на дві частини, щоб шукати співпраці між собою спершу на економічному відтинку і торгівлі, а потім на культурному, якщо перший покажеться практичним і корисним для корейського народу по обидвох сторонах згаданої лінії. Цю першу спробу зв'язку на урядовому рівні привітали уряди Північної, комуністичної, і Південної, демократичної, частин Кореї.

Москва підтримує голосну антиамериканську пропаґанду в Нікараґуа

Москва. — Московська газета „Правда", орган ЦК КПСС, помістила у числі з 12-го листопада ц.р., дивну й неповажну на думку багатьох політичних коментаторів на Заході інформацію під заголовком: „Агресор зустрінеться зі спротивом", тобто спротивом нікараґуанської армії, яка підготовляється, як пише „Правда", зустрінути ворога смертоносним вогнем".

В першу чергу, — кажуть політичні аналітики і спостерігачі, — Адміністрація президента Роналда Реґена як запевняють офіційні речники, не підготовляє жадної висадки американських військ в Нікараґуа. По-друге, якщо б навіть Вашінгтон рішився на такий крок, що може статися у випадку доставки Совєтським Союзом джетових літаків до згаданої країни, то жадні зусилля сандіністів і прославлюваного совєтами Даніеля Ортеґи, лідера сандіністів, не допоможуть нікараґуанцям, бо ж вони не встояться проти мілітарної сили ЗСА і військової технології, якою розпоряджає американська армія.

Д. Ортеґа каже, а за ним наївно повторяє комуно-московська преса, що ЗСА готовляться в першу чергу зайняти столицю Манаґуа і більші міста і містечка країни. І там вони власне мали б зазнати неуспіхів, бо спротив місцевого населення і нікараґуанської армії буде великий. „З'єднані Стейти Америки, — каже Ортеґа, — хочуть залити кров'ю нашу землю, але агресори отримають гідний відпір, якого вони навіть не сподіваються." Ці слова і неповажне повторення їх „Правдою" виглядають на байку для дітей, якщо протиставити дві держави, і їхні мілітарні спроможності, — кажуть спостерігачі.

Не зважаючи на те, що офіційно сандіністи і Москва заперечили, що буцімто СССР доставив чи збирається доставляти для тієї центральноамериканської раїни тяжку модерну зброю, включно з джетовими літаками, „Правда", Д. Ортеґа і за ним уся совєтська пропаґанда кажуть, що Нікараґуа має право купити будь-яку зброю і де вона хоче і що вона не питатиме за дозволом у Вашінгтоні. У політичних колах Заходу однак думають, що протектори Нікараґуа, а в першу чергу СССР, дуже докладно слідкують за розвитком подій в Центральній Америці і хоч Москві дуже хочеться розпалити ще один льокальний воєнний конфлікт, все таки вона боїться зудару із ЗСА і поступиться перед інтересами ЗСА в цій частині світу так, як це вона зробила у випадку совєтських ракет на Кубі в 1962 році.

Щоб читачі „Правди" не подумали, що антиамериканською пропаґандою займаються тільки комуністичні держави, газета навела для скріплення свого становища ще два інші джерела лібералів з Мехіко і Великобританії, а також марксистських повстанців з Ель Сальвадору, які приобіцяли Д. Ортезі на „допомогу" у випадку „американської агресії".

ПАНЕЛЬ 86-ГО ВІДДІЛУ СУА

Ірвінґтон, Н. Дж. — Заходами 86-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Ольги Теліги відбудеться панель на тему: „Засоби ширення української культури поза межами України". Панелістами будуть: Любослав Гуцалюк, Андрій Добрянський, Радослав Жук, Гелен Сміндяк. Ведуча панелем — Оксана Ленець. Панель відбудеться в неділю, 25-го листопада ц.р., о год. 3:30 по полудні в приміщенні Українського Народного Дому, при 140 Проспект авеню в Ірвінґтоні. Вступ: 5 долярів, для емеритів і студентів — 4 доляри. Після програми — зустріч з панелістами при каві і солодкім.

Епархія св. Йосафата готується до вшанування Митрополита Андрея

Парма, Огайо. — Святкування в пошану Слуги Божого Андрея є запляновані на суботу і неділю, 1-го і 2-го грудня ц.р., з великою програмою.

В суботу, 1-го грудня, в год. 6-ій вечора, в залі Святопокровського Парафіяльного Осередку в Пармі, при вул. 6810 Бродвю, будуть виголошені наукові доповіді українською і англійською мовами для з'ясування многогранної діяльности і особистих прикмет величавої постаті Слуги Божого Митрополита Андрея.

Виголосять доповіді українською мовою о. д-р Ісидор Нагаєвський, відомий спеціяліст церковної історії як рівнож і державницьких змагань; і ред. Роман Данилевич, відомий діяч мирянського руху. Англійською мовою доповідатимуть: д-р Михайло Пап, професор Джан Керролл університету в Клівленді, дослідник модерної історії і молодий історик проф. д-р Юрій Кульчицький, професор історії в Янгстави університеті. Доповіді англійською мовою запляновані з тим специфічним наміром, щоб англомовні гості, а зокрема молоде покоління могли розуміти і запізнатися ближче з постаттю Великого Митрополита Андрея.

В неділю, 2-го грудня, о год. 10-ій вранці в Астродомі Св. Йосафата в Пармі, при вул. Стейт Ровд буде відправлена соборна Архиєрейська Свята Літургія за прославу Слуги Божого Андрея, з участю Владик. Того дня всі українські католицькі парафії Великого Клівленду і околиці візьмуть участь в цій Літургії.

У склад Святкового комітету під патронатом Владики Роберта М. Москаля увійшли: о. д-р І. Нагаєвський, о. д-р І. Тилявський, проф. д-р М. Пап, проф. д-р Ю. Кульчицький, ред. Р. Данилевич, д-р Ярослав Кривяк, мгр Василь Ліщинецький, голова Злучених Українських Організацій Великого Клівленду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Джерело міжнародного тероризму

Американський Уряд безнастанно скріплює безпеку своїх амбасад, консулятів і інших урядових і неурядових інституцій по всьому світу з огляду на посилення протиамериканського терору. Ці важливі зарядження ввійшли в життя після інформацій, що їх недавно видруковано в спеціяльній брошурі журналу „Економіст" у Лондоні.

У згаданій публікації сказано, що три держави на Близькому Сході активно заанґажовані є у протиамериканському тероризмові, а саме Іран, Лівія і Сирія. Уряди цих трьох країн спільно фінансують спеціяльну й таємну раду для координації і діяльности „нелеґальної війни".

Ця терористична рада поділяється на чотири команди, кожна з яких є на своїй території відповідальна за ці операції. Теренами для терористичної організації є Близький Схід, Іран, Західня Европа і Америка.

На терористичний вишкіл у Лівії прибувають сотнями рекрути з таких країн як-Сієрра Леоне, Ніґерія і Індія.

Лівійський уряд полковника Муамара Ель Кадафі дав згоду на відкриття терористичних вишкільних курсів, тоді коли Іран постачає інструкторів.

Москва надзвичайно обережна, щоб її не зідентифіковано з тими терористичними організаціями, які виконують акти терору в імені „Ісламської Святої Війни". Деякі з европейських спеціялістів переконані, що совєтський уряд доставляє технічну піддержку терористам, бо й сама Москва має певний страх перед тими ісламськими терористами. Відносини між Москвою та ісламським населенням Центральної Азії надзвичайно напружені з огляду на совєтські невдачі в Афганістані, де населення вірить у „спасення на землі" під проводом аятолли Хомейні.

У кожному разі кружляють певні поголоски про це, що остаточно деякі американські мілітарні бази в Каліфорнії і на інших теренах діставали тайні погрози про „неминучі напади," але зі [illegible]ілих причин жадних деталів не подано.

Пригадуємо, що в грудні минулого року Ражай Хорассані, делеґат Ірану в Об'єднаних Націях, публічно перестерігав Америку в тому, що американська активна участь в домашній війні в Ливані може спровокувати „дальші відплати"; це був натяк на атаку проти американських морських вояків в Бейруті. Ця заява іранського делеґата без сумніву визначила Іран як країну, що є в одвертому конфлікті з Америкою.

Іранський дипломат Абольгассан Бані-Садр, перший президент Ісламської Республіки аятолли Хомейні, який тепер втік і перебуває на вигнанні в Парижі, вповні підтвердив, що іранський уряд вишколює терористів, щоб деморалізувати західні країни а в першу чергу — Америку.

Европейські спеціялісти твердять, що іранські терористи є добре вишколені та вживають наймодернішу зброю, і тому з цієї країни загрожує Америці серйозна і грізна небезпека.

Михайло Кучер

ВІЗІЯ — ПРОГРАМА — РЕАЛІЗАЦІЯ

Сіро і безнадійно в Польщі — ані свободи, ані хліба. Довго триває бойкот суспільством режимової преси, радіо і телевізії. Бойкот починає ламатися. Люди питають, як довго? Хто має відповісти? — очевидно інтелектуали, що стоять на сторожі народної культури.

Візія — програма — реалізація. Візію Польщі має — самостійна демократична Польща. Це максимальна програма „Солідарности", яку підтримує суспільство. Ця візія — цілюща вода, яка дозволяє почувати себе народом, а не тільки етнографічною масою.

Є теж програма — відбудова самоурядуючих суспільних організмів, без огляду на геополітичні умови.

Рік 1980 навчив поляків співпраці робітників, інтелектуалів і селян. Були Будапешт і Прага. Це могло переконати, що місцеві визвольні рухи не можуть пощастити. Симпатії Заходу були дуже обережні. Залишається теоретично створити солідарність країн середньої Европи, яка дасть візію завтра. Німеччини об'єднуються, Москва тратить Україну, Білорусь і балтійські країни. Тоді знайдеться місце і для самостійної Польщі.

Політику не можна провадити без сили. Багато говориться про свободу слова, гідність людини. Але слова і програми захоплюють жменьку, яка чином, дією вміє потягнути за собою маси.

У Польщі постає трагічне питання — що далі? Відповідь нелегка і тяжко її вислухати: якщо комунізм здобуде владу над світом, польський народ не хоче опинитися по стороні переможців.

Можна втомитися навіть від гарних фраз, від надужиття гаслами, без ясної можливости як їх реалізувати. Рацію буде мати не той, хто заголосно гукає у своїй газеті, але той, кого маси вислухають, зрозуміють і за ним підуть.

Треба ще раз нагадати на чому стоїть сила СССР. Є програма, є ідеологія, але головною частиною залишається організація. Організація дозволяє поширювати свій вплив при соромливій мовчанці вільного світу.

У 1917 році большевики перемогли тільки завдяки своїй організації. Тому із страхом шукають її всюди серед опозиції.

Поляки з неспокоєм питають себе, яка буде роля польської армії при черговій спробі. Порозуміння з режимом — неможливе, повстання також. Що залишається? — Незвичайно багато негероїчної чорної щоденної праці. Тоді все залежить від інтелектуальних концепцій, від організації, від людей, від кадрів.

Тридцятого грудня 1981 року поляки програли. Запровадження воєнного стану було несподіванкою, а плянований на такий випадок загальний страйк не вдався. Не було організації для зреалізовання пляну. Була візія, була програма. Натомість організаційна концепція була утопійна. „Солідарність" відмовилася від уживання сили і „Солідарність" знищено силою. Політично організація виявилася нездібна до самооборони. Був тільки моральний спротив силі режиму. Боротьба з московським большевизмом не знає сантиментальности. Большевики визнають тільки силу. Звичайно, силою народу є його армія. У польському випадку армія боронила польську комуністичну партію, яка тільки за назвою польська. Армія боронила Совєтський Союз. За воєнного стану польська армія не виявила патріотичної сили, яка перешкодила б режимові вжити її проти власного народу.

У 1968 році під час совєтської аґресії на Чехо-Словаччину поляки висміювали „нарід Швейків" і його армію, яка не виступала в обороні свого народу. За воєнного стану в Польщі було ще гірше. Польська армія станула по боці режиму і Совєтського Союзу.

Дня 31-го серпня 1982 року демонстранти були готові до акції. Там, де маса не стояла пасивно, атакувала, поліція втікала і шукала допомоги.

Якщо суспільство завмре в очікуванні чогось невідомого, якщо не почне вживати наступальної тактики, а обмежиться бойкотом масових засобів інформації, то чекає загибіль, масові труси і арешти, знищення окремих найбільше активних людей, здібних на провідництво.

Польща має сильну підземну пресу, значення її немале. Одначе в Польщі вже чути голоси, що не можна обмежуватися тільки паперовою війною. Режим хоче демобілізувати суспільство брехнею. З режимом можна боротися тільки правдою. Було в Польщі гасло „нема хліба без свободи". Режим зреалізував своє гасло — „ані хліба, ані свободи".

Польські інтелектуали із неспокоєм признають, що суспільство більш зсовєтизоване, як це усвідомлюється. Робітник спокійно стоїть у фабриці біля поламаного варстату, селянин пропиває гроші, за які міг би мати якусь незалежність від режиму.

Большевизм постав з безсилля російського народу, який звик до неволі. У Польщі також помічається тенденція виправдати свою безсилість всемогутністю режиму. Там маємо конфронтацію двох культур візантійсько-марксистської і протестантсько-демократичної. Наслідки конфронтації будуть залежати від того як хутко зсовєтизується польське суспільство.

І залишається старе питання що далі? Приходить на думку минуле. Польський комуніст Бєрут якось при розмові із Сталіном попросив більше волі для польського народу, який так допоміг в боротьбі з Гітлером, узгляднюючи „народну специфічність в межах могутного соціялізму".

Сталін відповів так: „Хто головний переможець у війні? Без сумніву Совєтський Союз. Які є головні здобутки СССР після війни? Польща. Як можна сподіватися, що ми зречемося такого здобутку?"

Руссо свого часу радив полякам: Не давайте себе з'їсти. Нехай від вас завжди болить живіт ворога. У тому ваш порятунок. Але тоді не треба читати Зінов'єва, совєтського дисидента, професора соціології, тепер на Заході. Він, наприклад, дописався до того, що дисиденти стоять на службі КҐБ. Дисиденти-засіб виявлення і знищення всіх незадоволених режимом. Думка також не нова, але вона ображає дисидентів, зокрема українських.

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Д-р Ростислав Сочинський

СЕРЦЕВО—СУДИННІ НЕДУГИ

VII

Коли ми в останніх шістьох статтях із циклу „Життя і здоров'я" описували серцево-судинні недуги, то це не значить, що більшість старших віком людей на них хворіє. Навпаки, згідно з найновішими дослідами, величезне число громадян похилого віку 65, 75, 85 і більше років втішається відносно знаменитим фізичним здоров'ям і під оглядом духових і емоційних прикмет не раз перевищує інтеліґенцією, проворністю і жвавістю молодших від них співгромадян. Коли ми в письмовій формі розповідаємо про недомагання, які можуть вивести з ладу літнього віку людей, то це тільки тому, що багато з них можна уникнути, запобігти, поліпшити, а то й вилікувати. Сьогодні опишемо певні недуги кровосудинної системи, про які ми досі не згадували.

Окружні судинні недуги

Атеросклероза не раз захоплює не тільки вінцеві судини серцевого м'язня, але також периферійні б'ючки. Коли вона вражає сонну артерію, може наступити недокрів'я, а навіть удар мозку. Якщо у цей процес втягнена аорта й артерії, які доставляють кров до долішніх кінцівок (ніг), може наступити перепона, а то й заткання кровоносних судин або ж послаблення їх стін і в результаті творення місцевого розширення (роздуття) артерії, званого аневризмою. Гострий кишковий інфаркт, катастрофальна подія для старшої віком людини, буває спричинена замкненням б'ючок брижі (оточини).

Пацієнти з черевною аневризмою часами не виявляють ніяких симптомів на протязі багатьох років, хоч аневризми побільшуються з віком. Їх можна розпізнати, як пульсуючу масу в животі, або ж, як трагічне явище — її несподіваний катастрофальний розрив і вилив крови до черевної порожнини, який проявляється гострим болем і глибоким струсом (шоком), який вимагає негайної хірургічної допомоги.

Так звана заростаюча артеріосклероза долішніх кінцівок спричинює поступове зменшення допливу крови до цих частин тіла та її ознаки залежать від ступня звуження відповідних артерій, а також від справности допоміжного кровопостачання.

Симптоми, ознаки та їх оцінка

Багато осіб, у яких периферійна судинна недуга, не виявляє ніяких симптомів і щойно лікар може припадково відкрити це недомагання під час рутинних оглядин. Решта ж виказує ознаки недокровлення ніг і стіп. Клясичний симптом цієї хвороби, це т. зв. переривчасте шкутильгання. Воно проявляється, як приступ спазмів у враженій одній, чи обох ногах під час ходу і їх заником при відпочинку. Ця сумісність між корчами під час руху та їх облегшення в часі відпочинку, служить як диференціяльна діягноза інших м'язнево-скелетних занедужань ніг, чи уд, які можуть імітувати атеросклерозу, але не мають цієї постійности.

Коли процес атеросклерози захоплює долішню частину черевної аорти на поземі розгалуження (біфуркації) клубових б'ючок, він може причинити перервисгульгавість бедер і стегон (уд), пов'язану з імпотенцією у мущин, спричинену зменшенням допливу крови до статевих органів.

Артеріосклеротична судинна недостатність може викликати виразки, зокрема на пальцях і бічних колодочках стіп. Якщо їх не лікувати, може наступити ґанґрена (змертвіння) ніг, що вимагає не раз ампутації заторкненої кінцівки.

Фізичні ознаки окружної судинної недуги включають ослаблення відчутних пульсів під колінами та на стопах. При тяжкій б'ючковій недолугости ознаки хронічної недокровности проявляються у формі втрати волосся, грубіння нігтів, творення мозолів і дуже характеристичних симптомів, званих „підляглим зачервонінням" і „піднесеною блідотою" (коли ногу опустити — вона червоніє, коли ж підняти — вона блідне).

Тепер існує цілий ряд нових метод, засобів і модерних апаратів, щоб поставити своєчасну діягнозу та не допустити до тяжких комплікацій.

Лікування

Хворих на цю недугу треба як слід повчити про шкідливість курення та відповідне відживлення. Коли вони перестають курити, стан їх недуги поліпшується і не раз можна уникнути операційного лікування, яке полягає на т. зв. обхідній хірурґії, де пошкоджені кров'яні судини заступається здоровими, взятими з інших частин тіла, або ж штучними, зробленими з різних пластичних субстанцій. Успіх таких операцій, навіть у пацієнтів у віці понад 70 років, сягає 80 - 90 відсотків із можливою смертністю 3 - 4 відсотки.

Слово до читачів „Життя і здоров'я"

Тому, що 16 статтей із циклу „Життя і здоров'я" автора цих рядків, починаючи з кінця травня ц.р., були друковані у „Свободі", приблизно щодва тижні, призначені здебільша для українських громадян похилого віку, які автор опрацьовував у досить обмежених вільних хвилинах від своєї досить активної лікарської практики, було б цікаво довідатись, чи ці популярні медичні дописи цікавлять тих, для яких вони призначені.

Я був би дуже вдячний, якщо б ті, які читають ці короткі лікарські інформації писали до „Свободи" для „Життя і здоров'я" свої зауваги, зокрема, чи їх ці статті цікавлять, чи вони їх читають, чи вони приносять їм якусь користь, чи вони бажали б, щоб писати їх на інші теми, які їх найбільше цікавлять тощо.

Степан Женецький

ПРОБЛЕМА СТАРШИХ ЛЮДЕЙ В АМЕРИЦІ

I.

Як подає американська статистика, проблема старших людей в Америці стає щораз гострішою: все більше людей доживає 80, 90 і вище років, і „старі" люди стають „дуже старими". Це спричиняє щораз важчі фінансові тягарі для держави. А тому, що серед старших американців находяться й українці, цікаво буде й нашій громаді в Америці запізнатися з цією важливою проблемою.

У наші часи всі американці свідомі того, що Америка чи вірніше її населення старіється, або як тут популярно говорять, що „Америка сивіє": щораз більше число американців досягнуло 65 років життя, що здавна прийнято, як початок старшого віку.

Та останньо в проблемі старших людей зайшов новий і турботливий для держави факт, що його знавці називають „другою фазою експльозії довговічности" — старіння старших. Відколи людство навчилося лікувати серцеві недуги, рака та інші смертельні хвороби, щораз більше й більше американців, отже й щораз більший відсоток населення Америки не тільки доживають 65 років життя, але 80, 90 і більше років. Чоловіки і жінки, що досягають 85 і вище років, творять щораз більшу групу людей в Америці.

Клопоти людей, які старіються

Ті „старші" люди, які часто ментально або фізично пошкоджені, самітні, пригнічені — становлять головну проблему для прийдешніх десятиліть. Це вони, які спричинятимуть великі клопоти для їхніх родин, потребуючи особистого догляду і фізичної допомоги. Це ті, які потребуватимуть такої допомоги суспільности, як „харчі на колесах" (достава харчів іззовні, зі спеціяльних ресторанів), хатньої, домашньої обслуги, спеціяльних приміщень. Це ті, для яких буде потрібно щораз більше лічниць і ліжок в домах для старших людей, які творитимуть нові обтяження для федеральних і стейтових бюджетів.

Число і потреби старших віком осіб — більшають і вже від деякого часу є предметом розмов-дискусії серед тих, що займаються опікою над ними — лікарів біологів та інших спеціялістів, яких тривожить запит — чи Америка може дозволити собі на вдержання старших людей.

„Вісімдесятп'ять років — це є зворотна точка" — каже Елізабет Куци, — аналітик соціяльних дослідів при університеті в Чикаґо. — „Після цього приходять питання: як здоровий(ва) я буду? Хто буде мною опікуватися? Як буде з моїм приходами, потрібними на прожиток?

Розуміється, що є слабосилі й хворіючі 60-річні й 70-річні, але більшість сьогоднішніх „молодих старих" — це здорові, активні, відносно добре фінансово забезпечені — і їх направду можна радше зарахувати до групи середнього віку, аніж до старших. З другого боку, хоч трапляється, але небагато активних і проворних старших людей у 80 і 90 роках, то все ж таки десь у 80 роках більшість старших осіб починає виявляти познаки старіння.

„Пересічно 85-річні люди сьогодні часто живуть довше," — каже Джан Рове з Гарвардської медичної школи, — але це їхнє життя в більшості виповнене несспосібністю".

Опитове бюро подає цікаву статистику. В 1940 році в Америці жило лише 365,000 осіб, у 85-их роках і старші, отже біля 0.3 відсотка всього населення. В 1982 році це число піднеслося до 2.5 мільйона, або 1.1 відсотка населення. При кінці цього століття, отже тільки 16 років відтепер, бюро віщує, що число групи старших людей зросте до 5.1 мільйона, тобто до 2 відсотків всіх американців. Біля 2050 років, коли всі повоєнні діти доживуть старшого віку, то біля 16 мільйонів чоловіків і жінок будуть мати 85 і більше років, отже 5.2 відсотка населення Америки.

(Продовження буде)

Василь Витвицький

ТАРАС ГУБИЦЬКИЙ — СКРИПАЛЬ І ДИРИҐЕНТ

На цей рік припало десятиріччя з дня смерти Тараса Губицького, визначного скрипаля, диригента і вчителя. Терен його музичної діяльности був на тисячі миль віддалений від землі його походження, проте в його особі українська музика мала одного з найщиріших приятелів і пропаґаторів.

Народився Тарас Губицький у 1908 році в Україні, у Дрогобичі, але вже на другому році життя помандрував з своїми батьками ген аж у далеку Канаду. Там, точніше у Вінніпеґу, почалася його рання наука музики, яку згодом успішно завершив в Англії, у Лондоні, добуваючи диплом Королівської музичної академії. Згадати б, що уся сім'я Губицьких виявляла не абияку музикальність: одна Тарасова сестра вибивалася як піяністка, друга, як теж і його брат були першорядними скрипалями.

Про музичну діяльність нашого музики в Канаді можна сказати, що вона була жвава й багатогранна. Роз'їзди зі сольовими виступами по західній Канаді, праця з хорами, між іншим з церковним хором, з хором товариства „Просвіта", виступи по радіо, влаштовування музично театральних вистав, в тому „Вечерниць" Ніщинського, це неповна листа проявів його активности.

Увесь час М. Губицький старався втримувати зв'язок із музичним життям країни свого народження. Одним з ранніх слідів цього була його підтримка журналу „Українська музика", що його у 1930 роках видавав Союз Українських Професійних Музик у Львові. У тому часі з Нового Світу відгукнулися були й інші музики, в першу чергу Михайло Гайворонський та Роман Придаткевич. У одному з чисел журналу редакція дякувала Тарасові Губицькому за дуже жертвенну підтримку „Української музики", за приєднання численних передплатників і за проведення масової акції на пресовий фонд, на яку відгукнулося близько 80 громадян Вінніпеґу.

Шукаючи за можливостями ширших виявів своєї мистецької праці, наш музика перебрався 1937 року до сусіднього з Канадою Дітройту. Тут у своїй повноті проявилося його мистецьке обдарування, як теж непересічний організаційний хист. Був постійним членом дітройтської симфонічної оркестри, провадив свою музичну школу, виступав як соліст і як виконавець камерної музики у складі струнного квартету, довгий час був керівником музичного відділу однієї з радіостанцій Дітройту, на сторінках преси виступав як музичний рецензент. Проте одним з його найбільших мистецько-організаційних досягнень була діяльність ним створеної Дітройтської Струнної Оркестри, яка стала важливою позицією у музичній культурі „міста моторів".

Відзиви в пресі дають недвозначне свідчення цьому. „Кожний щорічний концерт Дітройтської Струнної Оркестри — це подія щораз більшої ваги в житті музичного Дітройту". („Дітройт Нюз"), „Тараса Губицького диригування оркестрою було майстерне, а його інтерпретація на висоті" („Віндзор Стар"), „Губицький вийшов побідно знову і ми не вагаємося повторити нашу думку, що він робить прекрасне діло" („Дітройт Таймс"). „Вчорашній концерт Дітройтської Струнної Оркестри був тріюмфом усіх учасників". („Віндзор Стар").

Через школу М. Губицького і почерез його струнну оркестру пройшли численні скрипалі, з-поміж яких чи не десяток вносить свою частку в загальноамериканське музичне життя.

Для нас, новоприбулих українських музик, той факт, що один з-поміж наших побратимів зайняв таку замітну позицію в культурній структурі Дітройту був чималою несподіванкою При тому з нами він зв'язувався від самого початку. Мої взаємини з ним були дуже близькі і довготривалі. Як телефонував, то за кожним разом наша розмова зачиналася голосним і бадьорим „Тут Тарас!" Пригадую, як одного разу телефонував вранці, на другий день після симфонічного концерту, яким керував французький дириґент — гість. У програмі концерту була між іншим симфонічна поема Франца Ліста „Мазепа". Губицький був вдоволений якістю виконання, проте був здивований і заскочений: „Знаєте? Керівництво симфонічної оркестри дістало близько 300 листів з протестами проти виконання „Мазепи". Чому ті листи були аж такі численні і чому у багатьох з них було сказано, що ця симфонічна поема Ліста безвартісна — було йому незрозуміло. Бо щодо „Мазепи" Ліста, то цей твір виконували і досі виконують передові оркестри світу під проводом найвизначніших дириґентів.

Мені доводилося доволі часто бувати в домі Т. Губицького, чи то з приводу проб камерних ансамблів, чи таки просто для розмов на теми, які цікавили нас обох. Не раз мав нагоду зустрічати Тарасову дружину, французженку за походженням, піяністку пані Сузанну та їхню єдину донечку Марґариту. Дочка успадкувала по своїх батьках мистецьке обдарування, але використала його в іншій ділянці — у скульптурі.

Було і залишилося таємницею Т. Губицького, як при усій своїй багатогранній діяльності він знаходив час і спроможність на втримування таких близьких зв'язків з колами української еміґрації. Одною з відповідей є те, що плекання і пропаґування української музики було й залишилося на все життя одною з його головних цілей і — пасій. Пильно, не рахуючись з фінансовими витратами, розшукував за нотами українських композиторів і за платівками з награнням їхніх творів. Сам як соліст-віоліст виконував їх неодноразово. Ділом і словом заохочував наших громадян до уважливішого плекання музичного мистецтва і до більшої уваги до своїх мистців-музик. Після виступів співачки Вероніки і піяніста Бориса Максимовичів та скрипаля Романа Придаткевича в Дітройті (жовтень 1950) Губицький написав був рецензію до „Українського Тижневика", в якій не щадив згаданим мистцям слів признання. Зв'язувався постійно з місцевими українськими товариствами (Клюб Ґрадуантів, Літературно-Мистецький Клюб) і влаштовував камерні концерти з виконанням творів українських композиторів. Згадати б, що в програмі одного з тих концертів виконано Квінтет Дмитра Бортнянського, написаний для скрипки, віолі, віольончелі, арфи і фортепіяну.

Одним з найбільших досягнень Губицького, а з ним і української дітройтської громади, був симфонічний концерт під його дириґентурою, що відбувся в жовтні 1960 року. Цей концерт був частиною широко запланованої мистецької імпрези, яку приготовив громадський комітет під проводом Марусі Бек. Ціла програма симфонічного концерту складалася з творів українських композиторів та з творів з українською тематикою, як ось „Українська сюїта" американського композитора Квінси Портера. У програмі були м. ін. „Симфонічна поема" Михайла Гайворонського, Друга симфонія Антона Рудницького, Фортепіяновий концерт Віктора Косенка з солістом Борисом Максимовичем.

Присутній на концерті композитор Антін Рудницький писав згодом у „Свободі" (20-го жовтня 1960 року), що імпреза була високомистецька і високовартісна. Він окремо дякував дириґентові за першорядне виконання своєї симфонії і за дбайливість, з якою він віднісся до усіх подробиць партитури. З питомим йому темпераментом Рудницький писав, що українська громада в Дітройті може бути гордою з приводу влаштування великої культурної імпрези і запитував: „Ню Йорк, Філядельфія, Клівленд, Чикаґо — де є і де будуть ваші симфонічні концерти сучасної української музики?"

Була у Тараса Губицького ще одна особлива риса варта окремої уваги. Це його точність і систематичність. У нього був великих розмірів музичний архів, у якому зберігалися не тільки ноти, партитури і книжки, але й програмки, рецензії, газетні витинки і світлини. Збережені були передусім численні матеріяли з канадських років праці. І усе це було точно поділене й укладене, так, що кожну потрібну річ можна було знайти без якоїнебудь проволоки. Після його смерти 1974 року архів перевезено до Вінніпеґу, тобто до місця з якого й почався був мистецький шлях нашого визначного музики.

Українці відзначили К. Сміта

Трентон (О. Т.)—Республіканський комітет за перевибір конґресмена Кристофора Смита з четвертого району у Ню Джерзі, в репрезентативному готелі Капітел Плаза готел у Трентоні влаштував 1-го листопада ц. р. зустріч-бенкет із згаданим конґресменом.

У зустрічі взяло участь багато визначних місцевих республіканців, а між ними теж губернатор Томас Кейн, сенатор С. Том Ґаґліяні, посадник Джан К. Раферті, майстер церемонії, 5 предсідників виборчих округ, два духовники (рабин і католицький священик), голова трентонського Відділу „Американці в обороні людських прав в Україні" Роман Городиський та понад 250 гостей.

До української делеґації входили ще такі члени Відділу: Олександра Городиська, д-р Омелян Коцупей і Богдан Пасічний.

У програмі вечора були: представлення почесних гостей; салют прапорів; молитва; слово губернатора; представлення предсідників виборчих округ району; тост; вручення нагороди; слово конґресмена К. Смита.

Роман Городиський за заслуги в обороні людських прав в Україні офіційно, з відповідною інтродукцією, вручив конґресменові К. Смітові Почесну грамоту.

Про цю зустріч згадала місцева англомовна преса.

Українська Марійна колекція у Дейтоні зростає

Завдяки поклонникам Богородиці та ентузіястам, Її заповідник у Дейтоні росте і прибирає нових прихильників-жертводавців. Від часу виставки Київської архітектури популярність Колекції та Українського імени тут прибирає позитивних форм. Крім піддержки архиєпископа Синсиннаті та Владики Николи Елька, американські приятелі Колекції пожертвували понад 600 дол., а оце одна жінка з Кентакі, під час її відвідин Української Колекції, склала свій дар — 200 дол. Люди стають свідомі нашого імений праці та радо підтримують нас признанням, зацікавленням, фінансовою й іншою допомогою.

Поруч постійних наших добродіїв, ми здобули нових прихильників-жертводавців: Ярослава Стеців, з Ворлінґтон, Огайо, подарувала свій твір „Вічність"; Наталка Качмар з Нюарку — книжку Логвина про українське мистецтво та вишитий рушник; пп. Кушей з Ганкоку, Висконсин, — копію Чайковичівської ікони з 1938 року, до якої долучили ще й грошовий даток і окремо ще на гарну оправу її 100 дол. (ікона висить ужеу фойє нашої бібліотеки) Марія Дзядик з Торонто подарувала том Уляни Кравченко; Володимир Макар з Торонто — старі видання відпустових молитовників, пісень (деякі переписував власноручно) 1933 і 1938 років; д-р Р. Гербенік, декан філософічного факультету, — частинний переклад Петрова про історіографію Закарпатської Церкви; Братство свв. Петра й Павла із Мідлебурґу, Огайо, — 100 дол. а Володимир Гулак з Торонто — 125 дол.

Наші постійні меценати теж не забувають про нас: Татяна Рабій з Ню Йорку поновним даром оригіналу Роксоляни Лужковської-Армстронґ „Мати з Дитятком", який теж висить уже на стіні, та копії Куриласа з 1910 року; а проф. Михайло Дмитренко — своїм новим даром понад 400 чудових кольорових карток для різдвяної кореспонденції. Ми сердечно вдячні усім жертводавцям, до яких включаємо і всю українську пресу.

А ось нові події. Коли влітку оголосили ми запрошення охочим добровольцям-паломникам приїхати на два-три дні допомагати в індексуванні матеріялів, першим зголосився наш ревний та відданий меценат д-р Микола Ценко. Вірний пластунській ідеї й винахідливості він прибув до нас окружним шляхом почерез Атланту-Колюмбус, повний запалу, посвяти й нових плянів. Приїзд репрезентанта української громади, маніфестуючи значення і долі цієї установи для української спільноти, не тільки сколихнув персонал, але й підніс наш авторитет тут.

Зразу оживились енерґія, віра, надія й гордість: таки опікуються й турбуються нами, комусь залежить, і ми не самі!

Переглянувши матеріяли, засоби, недоліки, д-р Ценко зразу піднімається бути нашим першим представником в терені, зв'язковим й організатором поміж установами й одиницями, а згодом плянує зав'язати комітет, який контролював би та рішав проєкти і ріст Колекції. Під враженням позитивности модерного університету, його Бібліотеки та Інституту Марійних Дослідів з його директором, о. Теодором Келлером, який ставиться до нас прихильно — заявив, що, „взявши до уваги дотеперішні успіхи, піддержку громадянства й преси, наставлення Інситуту, маємо особливі умовини, які слід використати. При належній співпраці та зрозумінні церковних чинників, видавництв та громадянства ми зможемо розвинути цей важливий осередок почитання Богородиці українцями в цілому світі та його історично-наукове підложжя. Особливо тепер, у зв'язку із святкуванням тисячоліття християнства".

Нав'язуючи до цих роздумувань, ми відбули конференцію з директором о. Келлером, який вияснив відношення господаря — МІМД до нашої Колекції, стверджуючи вдоволення з її започаткування, та запевнив повну автономію нашого відділу. Інститут може набувати й надалі деякі загальної теми українські й українсько-тематичні книжки, але більше й докладніше прослiджування українського становища буде залежне від підтримки українських кіл, тобто від матеріялів, грошового стану на адресу Колекції Української Маріяни з її осібним контом і депозиторією для її удержання й розвитку.

Ми можемо покликати навіть власну управу в майбутньому, яка не мусить конче бути й діяти у Дейтоні, і яка дбатиме про ріст і зміст колекції. Тому що започатковано уже грошові й матеріяльні звіти, далі слідкування такої управної комісії не матиме перешкод. Управна комісія могтиме рішати про доцільність поодиноких проєктів, вистав, рефератів, концертів Марійної літургії, пісень, театру на терені університету в Дейтоні чи у сусідньому Синсиннаті (з рамени Колекції), Чикаґо, Дітройті.

На підставі такої прихильної бази діяльности та ділової атмосфери, звертаємось до української преси, наших установ, церковних властей, дослідників, мистців та людей доброї волі з наступними проєктами.

1. Час від часу поміщувати комунікації, інформації, статті на теми збереження й розбудови осередку та хоч загальний вислід його фінансового стану.

2. Наші Епархії, монаші ордени, церковні організації, релігійні й світські видавництва, бюлетені парафій і дружин, товариств та їхні святочні видання висилати до Української Марійної Колекції (старі й нові книжки, картки, знімки, образи у передруках чи оригіналах, ноти, записки), звіти зі свят, відпустових осередків, шкільних подій — усе, пов'язане з культом Богородиці.

3. Щоб належно вести й розбудовувати працю, необхідні теж фінансові засоби (на закупи, кореспонденцію виїмкової подорожі на мистецькі вистави, релігійні святкування, репрезентацію тощо). Для започаткування такого фонду д-р М. Ценко зобов'язався вплачувати річно на протязі 10 років по 100 дол. наразі) і закликає людей доброї волі, фундації „творити добро", висилаючи пожертви, які є звільнені від податку.

Додатково повідомляємо, що МІМД саме виготовляє авдіо-візійні ленти про Марійську Бібліотеку, які будуть згодом і на телевізійних каналах. Важливим для нас є використати цю нагоду для виготовлення репрезентаційної наукової ленти тематично, науково, історично, мистецько, яку можна б було використати теж у зв'язку із святкуванням 1,000-ліття.

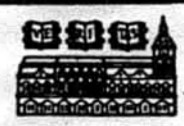
Ці наші інформації пересилаємо до української преси в діяспорі, до церковних проводів й прохаємо помістити їх, а проводи церковні — підтримати цю велику ідею зберегти історичний довідник значення й впливу Марійного культу в українській культурі та розбудувати цей осередок тут, на новому поселенні.

Мгр Галина Николишин

З БІЛОГО ДОМУ повідомили у четвер, 14-го листопада, що представник американського Уряду незабаром зустрінеться з міністром закордонних справ Нікараґуа, щоб продовжувати переговори для встановлення миру в цьому обширі Центральної Америки. Адміністрація Роналда Регена, проте і далі стурбована тим, що СССР збільшив постачання зброї для Нікараґуа. Пентаґон заявив, що наступні кораблі, навантажені совєтською або країн совєтського бльоку військовою зброєю, правдоподібно, вже в дорозі до країн Центральної Америки.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ повідомив, що число безробітних зросло на 2,000 в тижні, що закінчився 3-го листопада. Загальне число аплікантів на допомогу безробітним становить тепер 414,000. Кількість безробітних, що отримують реґулярні компенсації досягла 2,489,000 до 27-го жовтня, та збільшилося на 38,000 від попереднього тижня.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс заявив, що у четвер, 15-го листопада, після дві і півгодинної наради, другої з черги для обговорення державного бюджету, рішення Президента було: „Не збільшувати податки, а зменшити видатки". На цих нарадах обговорювалися численні можливості зменшення видатків і в яких саме ділянках. Деякі із цих евентуальних можливостей, якщо вони будуть переведені в життя, допоможуть збалянсувати державний бюджет в 1990-их роках. В цьому і наступному році передбачають зріст дефіциту до 200 більйонів долярів.

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. протопресв. Іван Ткачук відслужить ЗАУПОКІЙНУ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ, в неділю, 25-го листопада 1984 року, о год. 10-ій ранку, в УПЦеркві Всіх Святих, в Ню Йорку, за

БЛАЖЕННОЇ ПАМ'ЯТІ:

Лідію Бараболяк
Івана Белея
Леонтія Біронта
Остапа Бойчука
Іллю Зубрицького
Лідію Коллярд
Григорія Лучанка
Івана Олександрова
Марію Паік
Марію Селінську
Івана Стратичука
Григорія Хлопецького

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

Головна Екзекутива
Фонду Катедр Українознавства (ФКУ)

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моєї Найдорожчої Доні

бл.п.

ІРИНИ ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ — КРИВОПУСК

буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА

24-го ЛИСТОПАДА 1984 р. в церкві СВ. СОФІЇ

мати — ІВАННА КРИВОПУСК
брат — РОМАН

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 17-го листопада 1984 р. відійшла від нас у Вічність на 82-му році життя наша Найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

бл. п.

ПАРАСКЕВІЯ ҐАДАЧ
з дому ПЕТРИШИН

народжена в с. Слобода Золота, пов. Бережани, Україна.

ПАРАСТАС — у вівторок, 20-го листопада 1984 р., о год. 7:30 веч. у похоронному зав. Насевича при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН — з того ж завед. в середу, 21-го листопада, о год. 10-ій рано до церкви Св. Йосафата на Френкфорд, а відтак на цвинтар Св. Марії у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

доньки — НАДІЯ КУЗЬМА з мужем МИХАЙЛОМ
НАТАЛІЯ ЛЕВ з мужем ІВАНОМ
син — ЮРКО з дружиною ЛЕСЕЮ
внуки — ЛЮБА КАЛИТА з мужем ТАРАСОМ
МАРТА ЛИЩИШИН з мужем ВОЛОДИМИРОМ
РОКСАННА, ДАРІЯ І ГАЛЯ ЛЕВ
МАРІЯ ВЕЛШ з мужем ІВАНОМ
ЛЯРИСА І МИХАСЬ ҐАДАЧ
правнуки — АНДРЕЯ І МАРКО КАЛИТА
сестри — АННА ТКАЧ з Родиною
ЕВГЕНІЯ БОРИНЯК з Родиною в Україні
та ближча і дальша Родина в Америці й Канаді.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

висловлює свій глибокий смуток з приводу смерти члена-прихильника і співробітника Комісії

бл.п.

Проф. ПАВЛА КРАВЧУКА

В Йогоособі ми втратили людину глибоких знань, культури і жертвенної праці, а українська спільнота — зразкового громадянина і патріота.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Рідним Покійного, братові Юрію і сестрінкові Якову Давиду висловлюємо наше глибоке співчуття.

Винниченківська Комісія

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього в п'ятницю, 9-го листопада 1984 р., прийнявши Найсвятіші Тайни, заснула вічним сном наша Найдорожча Дружина, Мама і Сестра

бл.п.

ІРЕНА НАТАЛІЯ КАЛЬБА
з дому САЛУК

ПОХОРОННІ відправи відслужено дня 11-го і 12-го листопада 1984 р. в церкві Преображення Господнього Н.І.Х. в Денвер, Колорадо, а дня 13-го і 14-го листопада в церкві Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії, Дітройт, Міш. і там похоронено на цвинтарі Мт. Олівет.

Горем прибиті:

муж — МИРОСЛАВ
дочка — ВІРА з мужем МОРІСОМ
син — ПЕТРО
брати — ЯРОСЛАВ з дружиною ОЛЬГОЮ і дітьми
РОМАН з дружиною ТРОЙДЕЛ
теща — ОЛЕНА НЕБОЖУК з Родиною
ближча і дальша Родина в Америці, Канаді, Польщі і Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 16-го листопада 1984 р. ненадійно згинула в автомобілевому випадку, проживши 74 р. наша Найдорожча Мама, Сестра, Бабуня та Прабабуня

бл. п.

ЛЮБОВ КНЯГИНИЦЬКА
з роду КОБРИНСЬКА

Дружина св. п. о. Ярослава Княгиницького

ПАРАСТАС — в неділю, 18-го листопада о год. 6-ій веч. та понеділок, 19-го листопада о год. 7:30 веч. в похоронному зав. Ричек, Ютика, Н. Й.

ПОХОРОН — у вівторок, 20-го листопада, о год. 9-ій рано з того ж пох. зав. о год. 9:30 рано Божественна Літургія в українській католицькій церкві св. Володимира в Ютиці, Н. Й. а відтак на український парафіяльний цвинтар св. Володимира в Ютиці, Н. Й.

У глибокому смутку:

син — ЗЕНОН з дружиною ДУСЕЮ
та сином РОМАНОМ
дочка — РОМА ГАЙДА з мужем ІГОРЕМ та синами: БОРИСОМ, МАРКОМ, РОМАНОМ І ПАВЛОМ
син — БОГДАН з сином СТЕФАНОМ
та сини — в Україні ЕМАНУЇЛ та СТЕФАН
з дружинами і дітьми та внуками.
брат — ЛЕВ КОБРИНСЬКИЙ з Родиною.
Ближча та дальша Родина в Америці і в Україні.

Просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

Замість квітів на могилу, родина просить складати пожертви на Гарвардський Проєкт 1000-ліття Християнства на Україні, або Патріярший Фонд Св. Софія, або на церкву Св. Володимира в Ютиці, Н. Й.

Із невимовним жалем ділимось сумною вісткою із Родиною, Друзями, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 17-го листопада 1984 р., відійшов у Вічність на 60-му році життя, наш Найдорожчий і Невіджалуваний Муж, Батько, Дідусь, Брат, Стрийко і Шваґер

бл. п.

ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ

ПАРАСТАС — відбувся в понеділок, 19-го листопада ц. р. в похоронному заведенні М. Насевича при 109 Е. Тейбор Рд..

ПОХОРОН — у вівторок, 20-го листопада з того ж заведення до катедри Непорочного Зачаття ПДМ при Френклін вул., а після Служби Божої Тлінні Останки похоронено на українському цвинтарі на Факс Чейсі.

Горем прибиті:

дружина — ЛІДІЯ
доньки — ЛЯРИСА з мужем КРИК КІЛ ПЕТРИК
УЛЯНА з мужем БОГДАНОМ ЯКИМІВ
МИРОСЛАВА з мужем РОМАНОМ КИЗИКОМ
АНДРЕЙКА
внуки — ХРИСТЯ, ПЕТРУСЬ, МІРА
брат — БОГДАН з дружиною МАРІЄЮ і доньками РОСТИСЛАВОЮ, КСЕНЕЮ, ОЛЕНОЮ І МАРІЄЮ
шваґрові — МИРОСЛАВА БЕЛЕЙ з Родиною
ЕВГЕНІЯ РУБЧАК з Родиною

Ближча й дальша Родина в Україні й Польщі.

Замість квітів на могилу, родина просить складати пожертви на добродійні цілі.

Відбувся З'їзд колишніх учениць, учнів і мешканців Перемищини

Учасники з'їзду колишніх учениць, учнів і мешканців Перемишля.

У днях 29-го і 30-го вересня ц.р. на Союзівці відбувся з'їзд колишніх мешканців княжого города Перемишля і Перемиської землі, який скликала і підготовила Управа „Земляцтва Перемищини" з нагоди 100-ліття Українського Жіночого Інституту.

З'їхалися колишні учениці й учні перемиських шкіл з різних сторін Північноамериканського континенту, дехто навіть із Сан Франсіско, Чикаґо, Саскатуну чи Вінніпеґу, щоб пригадати собі „юні дні, дні весни", щоб почути серед дружнього гамору шум нашого срібнолентного Сяну та пом'янути тих, що від нас відійшли, зокрема тих, які віддали своє юне життя в обороні рідного краю. Дружнім обіймам, сердечним потискам рук, радощам і сльозам зворушення, здавалося, не було кінця.

У суботу, 29-го вересня, реєстрація виявила 240 учасників з'їзду. Отже, це був один із найчисленніших з'їздів Перемисьої землі на поселеннях. З'їзд відкрив довголітній голова „Земляцтва" ред. Василь Качмар. Він підкреслив, що з'їзд відбувається у тижні жалоби після смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа І. Його та всіх померлих мешканців Перемищини вшановано вставанням з місць та хвилиною мовчанки. Редактор Качмар тоді передав д-рові Олегові Волянському провід з'їздом. Присутні привітали оплесками проф. Юрія Яремкевича, що учителював у жіночій гімназії, єдиного професора на з'їзді. Прегарну, під оглядом змісту і форми, доповідь виголосила колишня учениця перемиської гімназії Галина Мельничук, дочка св. п. проф. Богдана Загайкевича. Після цього сеньйор Перемиської гімназії, відомий громадський діяч ред. Євген Зиблікевич розказав про свою участь у Визвольних Змаганнях; він був сотником Української Галицької Армії в Києві, комендантом Української Військової Організації в Перемишлі та членом Організації Українських Націоналістів. Він згадав колишніх учнів Перемиської гімназії: полковника Романа Дашкевича, сотника Федя Черника та сотника Івана Андруха.

Про ОУН в Перемишлі перед і під час Другої світової війни говорив Євген Стахів. Він вичислив багатьох учнів і учениць Перемишля, які каралися в польських, совєтських і німецьких тюрмах, і тих, що загинули на різних теренах України. Це були Василь Дужий, Степан Гинилевич, Андрій Курилець, Зенон Колодій та інші. В німецьких тюрмах загинули: Іван Равлик, Володимир Федак, Богдан Мазяр, Павло Длябога. На Кубані загинув Ломацький, в Криму — Бардахівський, розстріляний німцями. Провідником ОУН перемиської округи був Василь Ка..; після його арешту став провідником Мирослав Прокоп, а відтак Дмитро Микита. В лавах Української Повстанської Армії згинули: командир Омелян Грабець, командир Василь Сидор-Шелест, два брати Гарабачі два брати Гуки, Дмитро Караванський, командир Крилач-Коцьолок, Іван Мандрик та інші. Редактор Василь Качмар прочитав доповідь про „Сучасне становище українців у сучасній Польщі та про труднощі Української Католицької Церкви". На кінець Марія Гузар-Турко прочитала зворушливий спомин про малярку Олену Кульчицьку.

Увечері після коктейлю відбувся в залі „Веселки" спільний обід, що його почав молитвою о. монсеньйор Іван Біланич. Бенкетом провадив Є. Стахів, чимало розповідаючи зібраним про визначних українців, що їх видала Перемиська земля, зокрема про Григорія Пипського із села Мальговичі, учасника бою під Крутами, та бійців 1-ої Дивізії. Тоді вшановано з 75-літтям присутнього на залі маестра Романа Тимчука, колишнього учня перемиської гімназії, заслуженого працівника української сцени, якому відспівано грімке „Многая літа", а він, зворушений, подякував за увагу та поділився деякими спогадами з часів своєї праці у театрах.

Приємним був також виступ-спомин Галини Змієнко, колишньої учениці жіночої гімназії, дочки старшини Армії Української Народної Республіки.

Потім відчитано привіти з'їздові від колишніх мешканців Перемищини, саме від тих, які не мали змоги самі на цей з'їзд приїхати. Привіт від проф. Ксені Яблонської-Залозецької з Відня викликав виїмково зворушливе враження. Її бо дідусь о. крилошанин Лев Кордасевич був надхненником і реалізатором Українського Дівочого Інституту в Перемишлі.

Відтак інж. Андрій Бук, член Видавничого комітету альманаху „Перемишль — західній бастіон України", закликав присутніх „зробити з'їзд історичним", ухваливши видання другої частини альманаху, що охоплюватиме історію Перемишля і околиці в останніх трьох десятиліттях. Пропозицію прийняли учасники оплесками.

На кінець спільного обіду д-р Мирослав Прокоп відчитав резолюції з'їзду з привітом до земляків та з проханням до Папи Івана Павла II відновити українське католицьке єпископство в Перемишлі.

Бенкет-обід закінчено молитвою, яку провів о. митрат Володимир Івашко. Після бенкету відбулася мистецька програма, що її проводив інж. Любомир Калинич. Члени вокального ансамблю „Промінь" з Ню Йорку під диригентурою мгр Богданни Волянської виконали по-мистецьки українські народні пісні та композиції О. Волянського, присвячені Перемишлеві. Д-р Юрій Кишакевич проспівав з чуттям три настроєві пісні під акомпаньямент Б. Волянської.

Зокрема пісня „Крилець, крилець, соколе, дай" зробила глибоке враження на слухачів.

Після програми учасники з'їзду ще довго вели розмови поміж собою під звуки української музики на стрічці та оглядали експонати з ґалерії образів Ірени Ванчицької з Філядельфії, картини мисткинь Наталії Дзядів та Володимири Васічко з Нюарку. Була тут також цінна виставка світлин про УКЦеркву, про гімназію і жіночу семінарію та взагалі — цікаві фотографії з минулого і сучасного життя нашого Перемишля.

В неділю, після сніданку, члени з'їзду робили спільні знімки, після чого усі учасники взяли участь у Службі Божій, яку відправили отці духовні — о. митрат Володимир Білинський, о. митрат Володимир Івашко, о. монсеньйор Іван Біланич, о. монсеньйор Андрій Микита та о. Євген Гарабач. В Панахиді за померлих перемишлян і перемишлянок взяв активну участь і православний отець-архимандрит Павло Ямняк. (Всі отці — це колишні учні перемиської гімназії). У Святій Літургії і Панахиді за померлих земляків згадували священики окремо обох єпископів Перемишля — мучеників за Христову віру — Владику Йосафата Коциловського та Владику Григорія Лакоту, а також священиків, монахів і монахинь, як і вірних УКЦеркви, які в обороні Церкви віддали своє життя. Під час Служби Божої співав хор перемишлян у складі 40 осіб під батутою д-ра О. Волянського. Духовну науку і змістовні проповіді виголосили о. В. Білинський і о. д-р І. Біланич.

Був соняшний і теплий день на Союзівці, коли учасники з'їзду роз'їздилися у різні сторони. Навколо — чудові кольори, бо листя на деревах вже позолотила осінніми барвами рання осінь. „Робіть скоро другий з'їзд", — казали зворушені учасники й учасниці; торонтонці „погрожували" при тім, що наступного року влаштують з'їзд у себе. Всі висловлювали признання ініціяторам й організаторам з'їзду, виконавцям, як і зарядові ресторану на Союзівці, де обслуга була хоч дуже молоденька, але вправна.

Отець Євген Гарабач
Роман Тимчук

Музикою...

(Закінчення зі стор. 1)

вийшло у сучасному музичному ключі. Існує ще одне джерело, воно знаходиться у Британському Музеї, Англія, видавництво його було здійснене у Петербургу в 1834 році (це є манускрипти, що появилися дев'ять років після смерти Бортнянського). Редагуючи, П. Чайковський відкинув багато музичних декорацій, а ці якраз манускрипти у Британському Музеї мають оригінальні музичні прикраси. Однак основне перше джерело церковних музичних творів нашого композитора — це редакція Чайковського. Хор, наспівуючи на грамофонний запис композиції Бортнянського, послуговуватиметься оригіналом цих творів. У 1976 році ці твори Бортнянського перевидав Дмитро Ковч із нагоди 250-річчя від народження Бортнянського.

„Коли ж знову розглядати організаційний аспект цього проєкту, — продовжував говорити Ю. Каліщук, — то він розроблений на найкращому професійному і технічному рівні. Проєкт цей задумано популяризувати в цей спосіб, що після видання грамофонних платівок, Управа Фундації звернеться до інших міжнародних фірм, які займаються виготовленням платівок, як, наприклад, Ар-Сі-Ей, а це послужить найкращим і найпевнішим засобом пропаганди шедеврів української клясичної музики. Як цілість, цю музичну колекцію — 35 духовних концертів Бортнянського — виконають вперше як і вперше користуватимуться оригінальною їхньою формою видання".

Згодом президент Фундації поінформував, що твори Бортнянського заплянованo вивчати в двох стадіях: хористи відбуватимуть проби за вказівками їхнього диригента В. Колесника або вивчатимуть партитури на місцях їхнього перебування а відтак уже у фінальному вивченні музичних творів ними всіма диригуватиме В. Колесник. З цією метою вони з'їдуться між 6-им і 28-им липня 1985 року до Анкестер, Онтеріо, де відбудуться спільні проби, а відтак — грамофонний запис їхнього співу на платівки. А в липні поміж 26-им і 28-им липня того ж року, у Рой Томпсон Голл у Торонто, відбудеться Фестиваль Музики Дмитра Бортнянського. Концерти цього нашого композитора в більшості базуються на псальмах і церковних текстах.

Якщо йдеться про поширення відділів сприяння цьому проєктові, то він, звичайно, зчасом складатиметься з усіх зацікавлених українців на місцях їхнього перебування. Кожне українське скупчення, яке візьме на себе відповідальність зібрати 50,000 долярів зможе мати одного директора в Раді Директорів Фундації, яка почала існувати, як міжнародна українська установа в Торонто. Є вже створених кілька осередків, які діють для Фундації, а це Онтарійський, представником якого є Люба Зараска, Альбертського — Мирослав Когут та Орест Юсипчук, Нюйоркського осередку — Едвард Камінський. Членами Екзекутивної дирекції є президент — Люба Зараска, заступником президента — Едвард Камінський, касир — Мирослав Когут — всі вони водночас є директорами Фундації.

Дня 18-го серпня, — сказав Каліщук, — в Едмонтоні, на засіданні представників із Торонто і Едмонтону його вибрано діючим президентом Фундації з обов'язком організувати місцеві відділи. Він буде до цієї пори, коли виберуть дев'ять директорів Фундації, а тоді або його затвердять на його становищі, або виберуть когось іншого. Від 18-го серпня ц.р. теж засновано філію в Манітобі, представником якої є Василь Соломон. Уже також пророблено перші організаційні кроки у Ванкувері і Саскатуні. Творяться також філії по менших містечках, а також поширюється мережа відділів Фундації в Америці, бо крім Ню Йорку, вже заплянoвані відділи в стейті Иллиной і Пенсильванії. Щоб бути членом Фундації треба скласти 100 долярів; особи які складуть 200 долярів не лише будуть членами, але дістануть платівку наспівану хором і книжечку з поясненнями про 1000-річчя хрищення України, українську духовну музику, про Бортнянського і його концерти; ці особи, що складуть 500 долярів — будуть членами, отримають платівку, книжечку і плякету з дереворізом Бортнянського у виконанні маестра Якова Гніздовського, а ці, що складуть по 1,000 і 5,000 долярів на цілі цієї Фундації одержать ці всі, досі згадані, речі плюс — інші, про які ще буде повідомлено.

Українські Церкви вже почали сприяти проєктові Фундації, бо крім моральної підтримки надійшли фінансові датки. Владика Роберт Москаль, ініціятор розповсюдження конверток по церках з метою зібрання пожертв на Фундацію, сам друкуватиме в своїй друкарні конвертки і розсилатиме по церквах, — поінформував Ю. Каліщук. А потім із якнайбільшим ентузіязмом він почав говорити про їхні пляни, про працю Фундації. Він сказав, щоб перевести заплянований проєкт цього діла, щоб виявити в повній силі і красі твори Бортнянського, приховані від українського народу понад 150 років треба ставити вимоги і до українських культурних діячів, вимагати якнайвищої професійности, треба понад усе постійної і кропіткої праці — виточенної і вишліфованої до найменших нюансів — і треба таких виконавців, щоб зуміли передати велич, багатство і красу української духової культури. Головною метою плянувальників цього великого і просторого проєкту — це відсвяткувати оце Тисячоліття якнайбільш торжественно і велично, відтворюючи посеред молодого покоління його справжній образ та відвоювавши ім'я Бортнянського для українського народу і для української культури".

„Нині, — закінчував свою мову Ю. Каліщук — це тільки початок здійснення цього великого, але і водночас трудного задуму і проєкту. Перед нами ще прослухування черг співаків, праця над поширенням членства Фундації, відвідини у наших Владик — незабаром ми будемо у Митрополита Української Православної Церкви Мстислава та Єпископа української Католицької Церкви Василя Лостена, а відтак будемо і в інших Владик.

Юрій Каліщук подав адресу всім заінтересованим у проєкті цієї Фундації чи включенні в її членство. Писати треба на адресу Фундації: Ukraine Millennium Foundation, 295 College St., Suite 300, Toronto, Ontario, M5T 1S2; телефон: (416) 968-2804.